

მცხეთა - მთიანეთის
საინფორმაციო
ცენტრი

02.10.2013 15:39

- [მთავარი](#)
- [ახალი ამბები](#)
 - [პოლიტიკა](#)
 - [საზოგადოება](#)
 - [ადამიანის უფლებები](#)
 - [განათლება](#)
 - [ეკოლოგია](#)
 - [კულტურა](#)
 - [ეკონომიკა](#)
 - [ტექნოლოგიები](#)
 - [სპორტი](#)
- [სტატიები](#)
- [მულტიმედია](#)
- [კონფლიქტის ზონა](#)
- [მედია](#)
- [ვაკანსია](#)
- [არქივი](#)
- [კონტაქტი](#)

[მთავარი](#) » [სტატიები](#) » ხდის ხეობის მაქსიმალურად დაკნინებული ბიომრავალფეროვნება

ხდის ხეობის მაქსიმალურად დაკნინებული ბიომრავალფეროვნება

2013.09.27 | 20:59

Like 48

0

Tweet 0

ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივას“ შეფასებით, ყაზბეგში, ხდის ხეობაში ჰესის მშენებლობით, გარემოს დეგრადაციის ხარჯზე, სარგებელს მხოლოდ პროექტის განმახორციელებელი კომპანია მიიღებს. „მწვანე ალტერნატივას“ განცხადებით, „ყაზბეგი ჰესის“ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ახალი ანგარიში წინა ანგარიშისგან, რომელიც გარემოს დაცვის სამინისტრომაც დაიწუნა, არაფრით განსხვავდება.

შპს „ყაზბეგი ჰესის“ მშენებლობა, ყაზბეგის რაიონში, მდინარე თერგის მარჯვენა შენაკადზე – ბროლისწყალზე იგეგმება. გზშ ანგარიშის მიხედვით, 6 მგვტ დადგმული სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგური დერივაციული ტიპის უნდა იყოს.

2012 წლის საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ, ჰესის მშენებლობა დროებით შეჩერდა. გარემოს და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრომ „ყაზბეგი ჰესის“ გზშ ანგარიშის საჯარო განხილვა მოაწყო. სამინისტროს წარმომადგენლები ყაზბეგს თავადაც ეწვივნენ და ის ადგილი ნახეს, სადაც მდინარე ბროლისწყალზე „ყაზბეგი ჰესის“ მშენებლობა იგეგმებოდა. ჰესის მშენებელი კომპანიის წარმომადგენელმა ლაშა იორდანიშვილმა განაცხადა, რომ ჰესის მშენებლობის და ოპერირების დროს შემარბილებელ ღონისძიებებს გამოიყენებდნენ, თუმცა გარემოს დაცვის სამინისტრომ, ჰესის მშენებლობაზე ნებართვა არ გასცა.

2013 წლის ივლისში შპს „ყაზბეგი ჰესმა“ მდინარე ბროლისწყალზე ჰესის მშენებლობისათვის აუცილებელი ეკოლოგიური ექსპერტიზის დადებითი დასკვნის გასაცემად, გარემო დაცვის სამინისტროს ისევ მიმართა. ჯერ უცნობია, როდის მიიღებს სამინისტრო გადაწყვეტილებას ხდის ხეობაში ასაშენებელ ჰესთან დაკავშირებით. მანამდე „ყაზბეგი ჰესის“ გზშ-ს ახალ ანგარიშთან დაკავშირებით, კრიტიკული შენიშვნები გამოაქვეყნა ასოციაცია „მწვანე ალტერნატივამ“.

„ახლად წარმოდგენილი გზმ ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობის ინიციატორი გვთავაზობს ზუსტად იმავე პარამეტრებისა და დიზაინის ჰესის მშენებლობას, რასაც წინა პროექტით გვთავაზობდა. იგივეა ჰესის დადგმული სიმძლავრე (6 მეგავატი), წყალმამლებისა და ჰესის განლაგების ადგილები/ნიშნულები, ჰესის ტიპი, დერივაციის მონაკვეთის სიგრძე, დერივაციული მილის ტრაექტორია, მშენებლობის პერიოდში გასაჩეხი ტყის მონაკვეთი და სხვა ჰაბიტატები, რომლებსაც დააზიანებს/გაანადგურებს პროექტი და ა.შ.“ - აცხადებს „მწვანე ალტერნატივას“ ბიომრავალფეროვნების კოორდინატორი ირაკლი მაჭარაშვილი.

მისივე თქმით, გზმ-ს ახალ ვერსიაში, ყველაზე დიდი პრობლემა ისევ ეკოლოგიური ხარჯია. ახალი გზმ ანგარიშის მიხედვით, პროექტი 1 კილომეტრზე მეტ მონაკვეთზე, მდინარეში ისევ წყლის 10%-ის დატოვებას ითვალისწინებს, დანარჩენი კი მილში მოექცევა.

„პროექტის მიხედვით, განზრახულია იგივე რაოდენობის წყლის დატოვება მდინარის ბუნებრივ კალაპოტში, რაც განსაზღვრული იყო წინა პროექტის დროს. საშუალო წლიური ხარჯის „ნორმად“ დადგენის მეთოდი არასწორია. როგორც აღნიშნული იყო წინა გზმ პროექტის შეფასებისას ექსპერტების მიერ, ირიბი მეთოდით გამოთვლილი საშუალო მრავალწლიური ხარჯი ისედაც დიდ ცდომილებას მოიცავს, რაც არ გამორიცხავს, რომ შემოთავაზებული 10% რეალურად მნიშვნელოვნად ნაკლები აღმოჩნდეს“, - ამბობს ირაკლი მაჭარაშვილი.

11 სექტემბერს, ყაზბეგის მუნიციპალიტეტის გამგეობაში, „ყაზბეგი ჰესის“ გზმ-ს ანგარიშის საჯარო განხილვაზე, ანგარიშის ავტორი კომპანია „გამა კონსალტინგის“ წარმომადგენელმა ჯულული ახვლედიანმა განაცხადა, რომ სანიტარული ხარჯის ოდენობა შეიცვალა და მდინარეში 30 – 37%-ზე ნაკლები წყალი არცერთ თვეში არ დარჩება, ზოგჯერ კი შეიძლება წყლის 50%-იც დარჩეს.

„მწვანე ალტერნატივას“ შეფასებით, გზმ-ს ახალი ანგარიშის ტექსტი ისეა შედგენილი, რომ ხდის ხეობის ბიომრავალფეროვნება მაქსიმალურად დაკნინდეს:

„ანგარიშის ტექსტი ისეა შედგენილი, რომ მაქსიმალურად იქნეს დაკნინებული ხდის ხეობის ბიომრავალფეროვნების ღირებულება, რათა საბოლოოდ გაკეთდეს დასკვნა, თითქოს ხდის ხეობაში ღირებული არაფერია და ამდენად არც არაფერი გაფუჭდება პროექტის განხორციელებით. გზმ-ს ანგარიშში არასრულყოფილადაა აღწერილი რეგიონის ტურისტული პოტენციალი დაინფრასტრუქტურა; „ყაზბეგი ჰესის“ მშენებლობა და ოპერირება საფრთხეს უქმნის ხდის ხეობის ფლორისა და ფაუნის იშვიათ და საფრთხის

წინაშე მყოფ სახეობებს. განადგურდება ხეობის ხელუხლებელი, უნიკალური ლანდშაფტიც“, – ნათქვამია „მწვანე ალტერნატივას“ ანგარიშში.

არასამთავრობო ორგანიზაციას შენიშვნები აქვს გზშ-ს ანგარიშის მოსამზადებლად ჩატარებულ კვლევებთან დაკავშირებითაც. ირაკლი მაჭარაშვილის თქმით, ახალი ანგარიშისთვის მდინარის ჰიდროლოგია არავის შეუსწავლია. ასევე, ხეობაში გადაადგილებული ვიზიტორების მონიტორინგი განხორციელდა იმ პერიოდში, როცა ალპინიადები არ ტარდება. ანალიტიკოსი ვარაუდობს, რომ დროის ეს მონაკვეთი მიზანმიმართულად, ხდის ხეობის მნიშვნელობის დასაკნინებლად შეირჩა.

„არადამაჯერებელია მტკიცება, რომ „ყაზბეგი ჰესი“-სადმინისტრაცია ბოლო 6 თვის განმავლობაში სისტემატურად აწარმოებს მდინარე ბროლისწყლის ხეობაში გადაადგილებული ვიზიტორების მონიტორინგს. მათ ანგარიშში წერია, რომ ხეობაში ასასვლელი გზის მიმართულებით დამონტაჟებულია ვიდეოკამერა, რომელიც აღრიცხავს ხეობაში გადაადგილებულ ყველა პირს. აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ მონიტორინგის შედეგების მიხედვით, აღრიცხული არ არის ხეობაში გადაადგილებული არცერთი ვიზიტორი. თვალშისაცემია, რომ ასეთი წინადადება საჭირო გახდა ხდის ხეობის მნიშვნელობის დასაკნინებლად. საქმე კი ისაა, რომ აღნიშნული თვეების განმავლობაში არ ტარდება ალპინიადები, ხოლო ვიზიტორების თავისუფალ გადაადგილებას მესაზღვრეები ზღუდავენ“, – აღნიშნავს ირაკლი მაჭარაშვილი.

„მწვანე ალტერნატივას“ შეფასებით, არასაკმარისია საინჟინრო-გეოლოგიური და ჰიდროლოგიური კვლევებიც. ირაკლი მაჭარაშვილის თქმით, როგორც „ყაზბეგი ჰესის“ ანგარიშიდან ჩანს, უარყოფითი ეკოლოგიური დასკვნის შემდეგ ახალი კვლევები არ ჩატარებულადა არ არის შესწავლილი მდინარის ჰიდროლოგია და მყარი ჩამონატანი.

გარემოსდაცვითი ორგანიზაცია ზოოლოგიური და ბოტანიკური მიმართულებით ჩატარებულ კვლევასაც იწუნებს.

„მაისში 3 დღისა და ივნისში 4 დღის განმავლობაში ჩატარებული კვლევებით შეუძლებელია სარწმუნო ინფორმაციის მოპოვება „წითელ ნუსხაში“ შეტანილ ცხოველებზე. შესაბამისად, მიღებული დასკვნები საკმაოდ ზედაპირული და არადამაჯერებელია. ბოტანიკურ ნაწილში გაუგებარია, რომელი სახეობები განადგურდება მშენებლობის შედეგად. საერთოდ არაფერია ნათქვამი, რა სახის ზეგავლენას იქონიებს ფლორაზე ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების შემცირება. გაუგებარი რჩება, რამდენი ხე მოიჭრება პროექტის განხორციელების შედეგად, რომელი სახეობის, ასაკის დარა ზეგავლენას იქონიებს ეს ნიადაგის სტრუქტურასა და ფაუნაზე. გაუგებარია ტყის ჭრის შედეგად დაზიანებული გარემოს საკომპენსაციო სამუშაოების შესახებ მოცემული ინფორმაცია“, – ამბობს ირაკლი მაჭარაშვილი.

11 სექტემბერს, ყაზბეგში, „ყაზბეგი ჰესის გზმ–ს ანგარიშის საჯარო განხილვისას, ანგარიშის შემდგენელი კომპანია „გამა კონსალტინგის“ წარმომადგენელმა ჯულული ახვლედიანმა განაცხადა, რომ პროექტის განხორციელების შემთხვევაში, ხდის ხეობაში, 15 მეტრი სიგანის მქონე მცენარეული საფარის დერეფანი მთლიანად გაიჩეხება, აღნიშნული მონაკვეთი სულ 214 ძირ ხეს მოიცავს - 189 ძირ ფიჭვს, 21 ძირ არყს, 3 მდგნალს და 1 ქაცვს. მისივე თქმით, მშენებლობის დასრულების შემდეგ, საპროექტო დერეფნის აღდგენა მოხდება და საკომპენსაციოდ ხეები დაირგვება.

ირაკლი მაჭარაშვილს მიაჩნია, რომ საკომპენსაციო ღონისძიება ეფექტური ვერ იქნება, რადგან „მშენებლობის პროცესში ისედაც მწირი ნიადაგის ფენა დაზიანდება, რაც ადამიანის ჩარევის შედეგად მოკლე ხანში ტყის კორომის აღდგენას გამორიცხავს“.

„მწვანე ალტერნატივას“ შეფასებით, წინააღმდეგობრივი და არასანდოა „ყაზბეგი ჰესის“ გზმ–ს ანგარიშში დაცული სახეობების შესახებ მოცემულ ინფორმაციაც.

„არასწორია მტკიცება, თითქოს კანონმდებლობით დაცული სახეობები - ჯიხვი, არჩვი, დათვი, ფოცხვერი და წავი - მდ. ბროლისწყლის ხეობაში არ ბინადრობენ. გზმ ანგარიშში პროექტის განხორციელების სასარგებლო არგუმენტად მოყვანილია, რომ საპროექტო ტერიტორიაზე დაცული სახეობების (წავი, კალმახი) პოპულაციები ძალიან მცირერიცხოვანია. სინამდვილეში, ეს კიდევ უფრო მეტი არგუმენტია პროექტის საწინააღმდეგოდ. თუ პოპულაცია მცირერიცხოვანია, ის კიდევ უფრო მგრძობიარეა ჰაბიტატის დეგრადაციის მიმართ. შესაბამისად, შემოთავაზებული დიზაინით პროექტის განხორციელება, რაც გულისხმობს მდინარის ბუნებრივ კალაპოტში 10% ბუნებრივი ჩამონადენის დატოვებას, ძალზე სერიოზულ ზიანს მიაყენებს დაცულ სახეობებს“, - აცხადებს ირაკლი მაჭარაშვილი.

ჯულული ახვლედიანის ინფორმაციით, დაცული სახეობები, მათ შორის ჯიხვი, არჩვი და წავი ხდის ხეობაში ბინადრობენ, მაგრამ საპროექტო ტერიტორიაზე იშვიათად ჩნდებიან.

ანგარიშის მიხედვით, გარემოსდაცვითი ორგანიზაციის ანალიტიკოსი სადავოდ ხდის ასევე, თევზების შესახებ მოცემულ ინფორმაციასაც, რომელიც მისი თქმით, არათანმიმდევრული და გაუგებარია, მოცემულია სხვადასხვა მონაცემი და არ არსებობს არცერთი წინადადება, „რომელიც გასაგებს გახდიდა, რომელი სახეობის თევზები ბინადრობენ საკვლევ ტერიტორიაზე“.

ჯულული ახვლედიანი კი განმარტავს, რომ იხტიოლოგის დასკვნით, მდინარე ბროლისწყლის შესართავიდან ჩანჩქერების ძირამდე, შეიძლება ბინადრობდეს კალმახი ან სხვა სახეობები, სატოფო ადგილები კი ამ მონაკვეთზე არ არის.

„მწვანე ალტერნატივაში“ ასევე არასწორად მიიჩნევენ ფაუნის სახეობების აღრიცხვისთვის მოსახლეობის გამოკითხვის მეთოდის გამოყენებას. ირაკლი მაჭარაშვილის განცხადებით, ადგილობრივებისთვის კითხვის დასმა იმის თაობაზე, მოპოვებული აქვთ თუ არა კანონმდებლობით დაცული სახეობა, სისხლის სამართლის დანაშაულზე აღიარებითი ჩვენების თხოვნას ნიშნავს.

ჯულული ახვლედიანი კი ამბობს, რომ მოსახლეობის გამოკითხვა მიღებული და აპრობირებული პრაქტიკაა.

„მწვანე ალტერნატივა“ არასერიოზულს უწოდებს „ყაზბეგი ჰესის“ გზმ-ს ანგარიშში მითითებულ საკომპენსაციო ღონისძიებებს. 11 სექტემბერს, გზმ-ს ანგარიშის განხილვაზე, ცნობილი გახდა, რომ ჰესის მშენებელი კოპანია შპს „ფერი“ ზიანის საკომპენსაციოდ ინფრასტრუქტურის მოწყობას, ვიზიტორებისთვის დასასვენებელი მოედნის გაკეთებას, სათავე ნაგებობამდე საავტომობილო გზის მიყვანას, გადმოსახედის, საფეხმავლო გზისა და ვიზიტორის სახლი გაკეთებას გეგმავს.

„საკომპენსაციო ღონისძიებებში მოცემული ქმედებები საკმაოდ არასერიოზული და ზოგ შემთხვევაში, ანეგდოტურია. მაგალითად, ჩანჩქერების გაქრობის და ჰაბიტატების დეგრადაციის შემარბილებელი ღონისძიება ვერაფრით ვერ იქნება „ჰესის შენობის გარშემო დეკორატიული ხე-მცენარეების დარგვა გახარება“ ან „სათაო ნაგებობის მიმდებარე ტერიტორიაზე, წინასწარ შერჩეულ წერტილში სპეციალური გადმოსახედი ნაგებობის მოწყობა, საიდანაც ხილული იქნება დარიალის ხეობა დარიალის ციხე და სხვა“. პირიქით, ასეთი ქმედებები კიდევ უფრო ზრდის გარემოზე ზემოქმედებას, ვინაიდან დაკავშირებულია გარემოში ინვაზიური სახეობების გავრცელებასთან ან ბუნებრივ, ხელუხლებელ ლანდშაფტში კიდევ უფრო უხეშ ჩარევასთან“, - ნათქვამია „მწვანე ალტერნატივას“ ანგარიშში.

გარემოსდაცვითი ორგანიზაცია ასკვნის, რომ „ყაზბეგი ჰესი“ ყაზბეგის დაცული ტერიტორიის ეკოლოგიური ერთიანობის უზრუნველყოფისთვის სერიოზულ ბარიერს წარმოადგენს და პროექტის განხორციელების შედეგად, საბოლოოდ დაირღვევა ყაზბეგის ეროვნული პარკის ეკოსისტემები. „გამა კონსალტინგში“ კი, რომელმაც ჰესის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში მოამზადა, აცხადებენ, რომ „ყაზბეგი ჰესს“ დაცულ ტერიტორიასთან შეხება არ ექნება.